



KORKUT ATA TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi
The Journal of International Turkish Language & Literature Research

|| Sayı/Issue Özel Sayı 1 (Ekim/October 2023), s. 820-839.
|| Geliş Tarihi-Received: 15.09.2023
|| Kabul Tarihi-Accepted: 11.10.2023
|| Araştırma Makalesi-Research Article
|| ISSN: 2687-5675
|| DOI: 10.51531/korkutataturkiyat.1361313

Yabancılara Türkçe Öğretiminde Öğreticilerin Ev Ödevleri Hakkındaki Görüşleri

Educators' Views on Homework in Teaching Turkish to Foreigners

Ali ŞEYLAN*
Erdal AYDIN**

Öz

Ev ödevleri, ders içerisindeki kazanımların pekiştirilmesini ve kalıcı olmasını sağlayan en önemli etkinliklerdendir. Yabancı dil öğretimindeki başarı, ders dışında devam eden bir faaliyet olarak ödevlerin eğitim-öğretimde bir bütünsellik içinde uygulanmasına ve değerlendirilmesine bağlıdır. İstenilen öğretim hedefine ulaşmanın temel göstergeleri; doğru ve çağdaş öğretim yöntem ve teknikleri ile birlikte, çok yönlü ölçme ve değerlendirme faaliyetleri ile öğrencilerden alınan geribildirimler oluşturmaktadır. Eskiden beri ister geleneksel, ister çağdaş olsun, hemen her dil öğretim yöntem ve tekniklerinde, önemli bir geribildirim aracı olarak kullanılan ödevler bir şekilde varlığını hissettirmekte ve sürdürmektedir. Teknolojik imkânlardan yararlanılarak iki buçuk yıl kadar süren küresel ölçekteki Covid 19 salgınından ve asrın felaketi olarak kayıtlara geçen 6 Şubat depreminden sonra, yeniden devreye sokulan uzaktan öğretimde bile az çok ödev verilmiş, uzaktan ödev verme ve değerlendirme konusunda farklı uygulamalar ortaya çıkmıştır. Bu çalışmanın genel amacı yabancılara Türkçe öğretiminde fiilen görev yapan öğretmenlerin ödevlere ilişkin farklı görüşlerini incelemektir. Bu maksatla araştırma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması ile gerçekleştirilmiş olup elde edilen veriler, yabancılara Türkçe öğretiminde görev yapmakta olan on iki öğretim elemanından Google Form aracılığıyla elde edilmiştir. Veriler betimsel olarak çözümlenmiştir. Araştırmada; ödev öncesinde yapılan uygulamalar, ödev sonrasında yapılan uygulamalar ve ödevle ilgili düşünce ve öneriler olmak üzere üç tema oluşturulmuştur. Katılımcılara göre, ödevler doğru ve iyi planlanıp değerlendirildiğinde yabancılara Türkçe öğretiminde başarıyı artırmaktadır. Ancak karşıt düşüncede olan öğretmenler de vardır ve onların bu yöndeki farklı tecrübelerinin dikkate alınması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, ödev, ödev verme, ödev kontrolü, ödev değerlendirme.

Abstract

Homework is one of the most important activities that ensure the reinforcement and permanence of course achievements. Success in foreign language teaching depends on the holistic implementation and evaluation of homework as an ongoing activity outside the

* Dr. Öğr. Üyesi, Beykent Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, aseylan@beykent.edu.tr, ORCID: 0000-0003-4815-1150.

** Dr. Öğr. Üyesi, Milli Savunma Üniversitesi Hava Harp Okulu Dekanlığı Beşeri ve Sosyal Bilimler Bölümü, erdaledb@gmail.com, ORCID: 0000-0003-0139-9896.

classroom. Key indicators of achieving the desired teaching goal; It consists of accurate and modern teaching methods and techniques, as well as versatile measurement and evaluation activities and feedback received from students. Homework, which has long been used as an important feedback tool in almost every language teaching method and technique, whether traditional or contemporary, somehow makes its existence felt and continues. After the global Covid 19 epidemic, which lasted for two and a half years by taking advantage of technological opportunities, and the February 6 earthquake, which was recorded as the disaster of the century, more or less homework was given even in the reactivated distance education, and different practices regarding distance homework assignment and evaluation emerged. The general purpose of this study is to examine the different opinions of teachers who actually work in teaching Turkish to foreigners regarding homework. For this purpose, the research was carried out with a case study, one of the qualitative research methods, and the data obtained was obtained through Google Form from twelve instructors working in teaching Turkish to foreigners. The data were analyzed descriptively. In the research; Three themes were created: practices before homework, practices after homework, and thoughts and suggestions about homework. According to the participants, when homework is planned and evaluated correctly and well, it increases success in teaching Turkish to foreigners. However, there are also instructors who have opposing views and their different experiences in this regard should be taken into consideration.

Keywords: Teaching Turkish as foreign language, homework, giving homework, homework checking, homework evaluation.

Giriş

Öğrencilere okul dışında yapmaları için verilen etkinlik/çalışma (Türkçe Sözlük, 2013) şeklinde açıklanan ödevle ilgili birçok tanım bulunmaktadır. Örneğin Karatepe (2003) ödevi, öğrencilerin ders haricindeki vakitlerinde hazırlanmaları için verilen; bazen derse hazırlık ve yoğunlukla derste öğrenilenleri pekiştirmeyi, öğrenciyi geliştirmeyi ve eksiklikleri tamamlamayı amaçlayan çalışmalar şeklinde tanımlamıştır. Yücel (2013) ev ödevlerini, belli bir konu veya ünite ile ilgili olarak öğrencilerden yapmaları istenen zihinsel veya bedensel çalışmalar olarak tanımlar. Wallinger (2000), ev ödevi konusu üzerinde araştırma yapanların çoğunun, ev ödevlerini öğretmenler tarafından okul saatleri dışında yapılması amacıyla verilen etkinlikler olarak tanımladığını belirtir. Yine Köse'ye (2013) göre ödevler, derslerde yapılan her türden eğitim-öğretim faaliyetlerini tamamlayan ve bu faaliyetlerle beraber düşünülmesi gereken ders dışı eğitim çalışmalarıdır. Ödevle ilgili yapılan ve birbirine az çok benzeyen tüm bu tanımlar, eğitimde ödevin yeri konusunda çok önemli ipuçları vermektedir. Bu çalışmanın asıl eksenini oluşturan ödev konusu, tanımlarda belirtilen ipuçlarından da anlaşılacağı üzere eğitim-öğretimin olmazsa olmaz faaliyetlerinden biri olarak görülmektedir.

Ödev, dar anlamıyla öğrencilerin gelişimine katkı sunmak amacıyla öğretmenler tarafından yoğunlukla okul dışında verilen görev; geniş anlamda ise, öğrencileri derste işlenecek yeni üniteye hazırlayan, öğrenmeyi kolaylaştıran, öğrenilenleri gözden geçirerek pekiştirmeyi sağlayan, kazanılmış bilgilerin gündelik hayatta kullanılmasına yardım eden, aktif öğrenmeyi gerçekleştiren, öğrencilerin başta dilsel ve zihinsel olmak üzere sosyal ve bedensel becerilerini geliştiren etkinlikler bütünü olarak tanımlanabilir. Yoğunlukla ders dışı etkinlik şeklinde sınıflandırılan ev ödevleri, bireye; araştırma, bağımsız çalışabilme, bir problemi başından sonuna kadar ele alıp bütün aşamalarıyla değerlendirme yollarını açmaktadır. Belli bir emek ve araştırmanın sonunda elde edilen çalışma; öğrencinin kendine güvenmesini sağlamakta, böylece tam bir öğrenmenin yanı sıra, öğrenciyi yeni şeyler başarma aşkını da kazandırmaktadır. Baynazoğlu'na (2021) göre ev ödevleri, öğretimin her kademesinde öğretmenlerin sıklıkla başvurduğu ders dışı öğretim faaliyetlerindedir. Okul dışında yapılan çalışmalarda da dil öğrenme süreci devam ettirilmektedir (Ektem ve Yıldız, 2017). Bu etkinlikler, yoğunlukla öğrencilere okul dışında, adından da anlaşılacağı üzere evde yapılsın diye verilen görevlerdir. Öğrenciler,

ihtiyaç duydukları kaynaklara toplu hâlde ulaşabilmek, daha rahat ve daha sessiz bir ortamda çalışabilmek için zaman zaman kütüphanelerden de yararlanmaktadırlar. Ev ödevinin genel geçer tanımı, bu bağlamda zenginlik ve çeşitlilik göstermektedir. Ev ödevlerinin bunlardan başka etki alanları ve işlevleri de vardır. Örneğin, öğrenciyi akademik çalışmalara teşvik eder, ulaşabildiği kaynaklardan sentez yaparak ürün ortaya koymasının yollarını öğretir, bazen ödev konusunda ailesiyle istişarede bulunduğundan eğitim-öğretim faaliyetlerine aileyi az çok dâhil ederek kendisini daha güvende hisseder.

Ödev verme konusu, tarihî süreçte zaman zaman tartışmalar doğurmuş olsa da yaygın kanaat, ödev vermenin gerekli ve yararlı olduğu yönündedir. Ev ödevleri, çoğunlukla ya işlenecek konuya hazırlık amaçlı verilmekte ya da konu anlatıldıktan sonra öğrenciyi kazandırılan bilgi ve becerileri pekiştirmek amacıyla araştırmaya yönelik olarak verilmektedir. Öğrencilerin konular işlenmeden önce, kazandırılacak olan davranışlarla ilgili altyapıyı oluşturması, çeşitli sorularla beyin fırtınası yaparak ön hazırlık yapması ya da öğrenilecek konu öğrencinin ilgisini çeksini diye hazırlık yapması istenir ki bunlara 'ön hazırlık' veya 'hazırlık çalışmaları' adı verilmektedir. Ders programına paralel bir şekilde konu işlendikten sonra, öğrenilen konunun tekrar edilerek pekiştirilmesi maksadıyla da ev ödevleri verilmektedir. Bu türden ödevlere de genellikle 'alıştırma çalışmaları' denilir. Son yıllarda, 'performans ödevi' adı altında, nispeten daha uzun soluklu ödevlerin verildiği de görülmektedir. Bunlar, 'dönem sonu ödevi' veya 'dönem ödevi', 'uzun süreli ödev' gibi farklı isimlerle anılan projeler olarak da adlandırılmakta ve bu türden ev ödevleri, sınıf içi eğitim-öğretim etkinliklerini destekleyen veya tamamlayan aktiviteler şeklinde değerlendirilmektedir. Bununla beraber, ödevlerin olumsuz etkilerinden de söz etmek gerekmektedir. Cooper (1989) ödevlerin olumlu ve olumsuz etkilerini sıraladığı çalışmasında ödevlerin; fiziksel ve duygusal yorgunluk, boş zaman etkinliklerine erişimin engellenmesi, öğretim teknikleri konusunda kafa karışıklığı, diğer öğrencilerden kopya çekme, hataların tekrar edilmesi vb. şeklinde olumsuz etkilerinin olduğunu belirtmektedir. Bu olumsuzlukların yanı sıra örneğin, bireysel farklılıklar gözlemlenmeden tüm sınıfa verilen ödevler, bilişsel ve duyuşsal yönde zayıf olan öğrencileri hırpalayabilmektedir.

Eğitim-öğretimin her kademesinde olduğu gibi yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde de ev ödevleriyle başarı arasında doğrudan bir ilişki bulunduğu kabul edilmektedir. Araştırmalar, ödevlerini düzenli yapan öğrencilerin diğerlerine göre okulda daha başarılı olduklarını göstermektedir (Doyumğaç, 2022, s. 192; Kılıç, 2019; Wallinger 2000). Ödevlerin eğitimde başarıyı artırması kabul görse de öğretmenlerin ödev konusundaki düşünceleri farklılık gösterebilmektedir (Cooper, 1989). Bu bağlamda araştırmanın amacı, yabancılara Türkçe öğretiminde ev ödevleri hakkındaki öğretici görüşlerinin değerlendirilmesidir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Yabancılara Türkçe öğretiminde öğrencilere ne tür ödevler verilmesi gerektiğini düşünüyorsunuz?
2. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde ödevler için hangi uygulamaları/araçları kullanıyorsunuz? Bu konu hakkındaki görüş ve önerileriniz nelerdir?
3. Yabancılara Türkçe öğretiminde ödevlerin ölçme ve değerlendirme süreciyle ilgili neler öneriyorsunuz?
4. Yabancılara Türkçe öğretiminde başarıyı artırmak için ödevlerden nasıl yararlanılması gerektiği hakkında görüş ve önerileriniz nelerdir?

2. Yöntem

Bu bölümde; araştırmanın modeli, veri toplama aracı ve verilerin analizi alt başlıklarına yer verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, araştırmanın amacına uygun olarak durum çalışmasından yararlanılmıştır. Merriam'a (2013) göre durum çalışması, sınırlı bir sistemin derinlemesine betimlenmesi ve incelenmesidir. Chmiliar (2010) ise durum çalışmasını sınırlı bir sistemin nasıl işlediği ve çalıştığı hakkında sistematik bilgi toplamak için çoklu veri toplama kullanılarak o sistemin derinlemesine incelenmesini içeren metodolojik bir yaklaşım olarak tanımlamaktadır. Bu çalışma türü; Creswell'e (2007) göre, araştırmacının zaman içerisinde sınırlandırılmış bir veya birkaç durumu çoklu kaynakları içeren veri toplama araçları (gözlemler, görüşmeler, görsel-işitseller, dokümanlar, raporlar) ile derinlemesine incelendiği, durumların ve duruma bağlı temaların tanımlandığı nitel bir araştırma yaklaşımıdır.

Çalışmanın evrenini yabancılara Türkçe öğretiminde görev yapan öğretim elemanları oluşturmaktadır. Çalışma grubunu 12 öğretim elemanı oluşturmaktadır.

Gönüllülük esasına göre yapılan araştırmaya katılım sağlayan öğretmenlerin demografik özelliklerine göre dağılımı Tablo 1'de görüldüğü gibidir:

Tablo 1. Öğretim Elemanlarının Demografik Özelliklere Göre Dağılımları

Çalışma Grubu		n
Yaş	20-25	-
	26-30	5
	31-35	4
	36-40	1
	41-45	1
	46-50	1
	51 ve üstü	-
Medeni Durum	Evli	3
	Bekâr	9
Cinsiyet	Kadın	10
	Erkek	2
Eğitim Durumu	Ön Lisans	-
	Lisans	2
	Yüksek Lisans	6
	Doktora	4
Yabancılara Türkçe Öğretimindeki Tecrübe	1 yıl ve daha az	2
	2-5 yıl	3
	6-10 yıl	6
	11-15 yıl	-
	16 yıl ve üstü	1
Yabancılara Türkçe Sertifika Durumu	Var	12
	Yok	-
Kurum Türü	Devlet	-
	Vakıf	10
	Özel Kurs	2
Mezuniyet	Türk Dili ve Edebiyatı	6
	Türkçe Öğretmenliği	4
	Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları	1

Katılımcıların demografik özellikleri incelendiğinde; 5 katılımcının 26-30, 4 katılımcının 31-35, 1 katılımcının 36-40, 1 katılımcının 41-45 ve 1 katılımcının 46-50 yaş aralığında olduğu görülmektedir. Katılımcılardan 3'ü evli ve 9'u bekâr; 10'u kadın 2'si erkektir. Katılımcıların 2'si lisans mezunu iken 6'sı yüksek lisans ve 4'ü doktora mezunudur. Katılımcıların 2'si 1 yıl ve daha az, 3'ü 2-5 yıl, 6'sı 6-10 yıl, 1'i 16 yıl ve üstü yabancılara Türkçe öğretiminde tecrübe sahibidir. 12 katılımcının tamamı yabancılara Türkçe öğretimi sertifikasına sahiptir. 10 katılımcı vakıf üniversitesinde görev yaparken 2 katılımcı özel kursta görev yapmaktadır. 6 katılımcı Türk Dili ve Edebiyatı, 4 katılımcı Türkçe Öğretmenliği 1'er katılımcı ise Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları ile İngilizce Öğretmenliği mezunudur.

Veri Toplama Aracı

Araştırmacı tarafından verilerin toplanması amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Form kullanıcı bilgi formu ile 11 adet açık uçlu görüşme sorusundan oluşmaktadır. Kullanıcı bilgi formunda katılımcıyı tanımaya yönelik 8 soru sorulmuştur. Görüşme sorularında ise açık uçlu toplam 10 adet soru sorulmuştur. Araştırma kapsamında Google Form uygulamasından yararlanılmıştır.

Verilerin Analizi

Elde edilen veriler içerik analizinden yararlanılarak yorumlanmıştır. İçerik analizi çalışmaları, ele alınan konu kapsamında daha sonra yapılacak akademik çalışmalara yol göstermek ve konu ile ilgili genel eğilimin tespit edilmesini sağlamak amacıyla yapılmaktadır (Ültay vd., 2021). Bu çalışmada, yabancılara Türkçe öğretiminde fiilen görev yapan öğretmenlere gönüllülük esaslı ile görüşme formu uygulanmıştır. Elde edilen veriler temalar altında yeniden düzenlenmiş ve kategorilere ayrılmıştır.

3. Bulgular

Yabancılara Türkçe Öğretiminde görev yapan öğretmenlerin açık uçlu sorulara verdiği cevaplara göre belirlenen temalar altında, kodlar oluşturulmuş ve ilgili tablolarda gösterilmiştir. Çalışma neticesinde ulaşılan bulgular Tablo 2'de yer alan tema sırasına göre ayrıntılı olacak şekilde ayrı ayrı incelenmiştir.

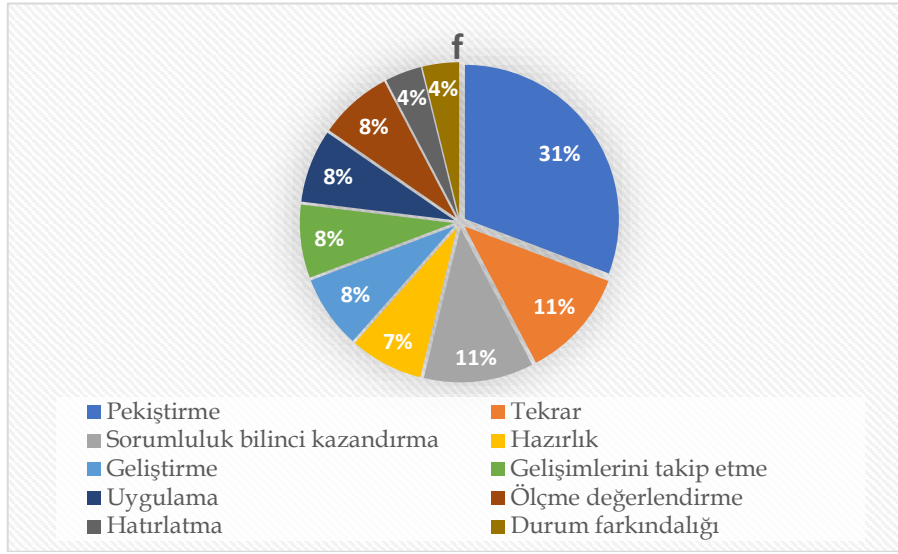
Tablo 2. Konuya İlişkin Oluşturulan Temaların Kategorilere Göre Dağılımı

Kategoriler	Temalar
Ödev Öncesinde Yapılan Uygulamalar	Maksadın Belirlenmesi Türün Belirlenmesi Yapılma Şekli ve Zamanının Belirlenmesi
Ödev Sonrasında Yapılan Uygulamalar	Kontrol Süreci Geribildirim
Ödevle İlgili Düşünce ve Öneriler	Başarıya Etkisi Eğlenceli, Beceri ve Seviyeye Uygun, Amacı Olan

A. Ödev Öncesinde Yapılan Uygulamalar

Ödev öncesinde öğretmenler tarafından uygulanan program üzerinden planlamalar yapılmaktadır. Ödevin maksadı, türü, yapılma şekli ve zamanı bu aşamada belirlenmektedir.

Amacın Belirlenmesi



Grafik 1. Öğrencilere hangi amaçla ödev verildiği sorusuna ilişkin bulgular

Katılımcılar tarafından genellikle birden fazla maksatla ödevler verildiği görülmektedir. Katılımcılar en çok, öğrencilerin öğrendiklerini pekiştirmesi maksadıyla ödevler verdiklerini açıklamışlardır. Pekiştirme amacıyla ödev verenlerden birkaçı düşüncelerini aşağıdaki şekilde ifade edilmiştir:

“Konuyu pekiştirmeleri, öğrendiklerinin ne kadarını kullanabildiklerini görmek ve ilerlemelerini kaydetmek için.” (K₅)

“Okulda öğrenilen bilgileri pekiştirmek amacıyla ödevler veririm. Ayrıca öğrendiği dilbilgisi yapısının farklı şekillerde nasıl kullanıldığını görebilmesi açısından ödev vermeyi faydalı bulurum.” (K₆)

“Öğrendiklerini pekiştirmek ve kelime hazinesini genişletmek, gelecek konuya hazırlık.” (K₃)

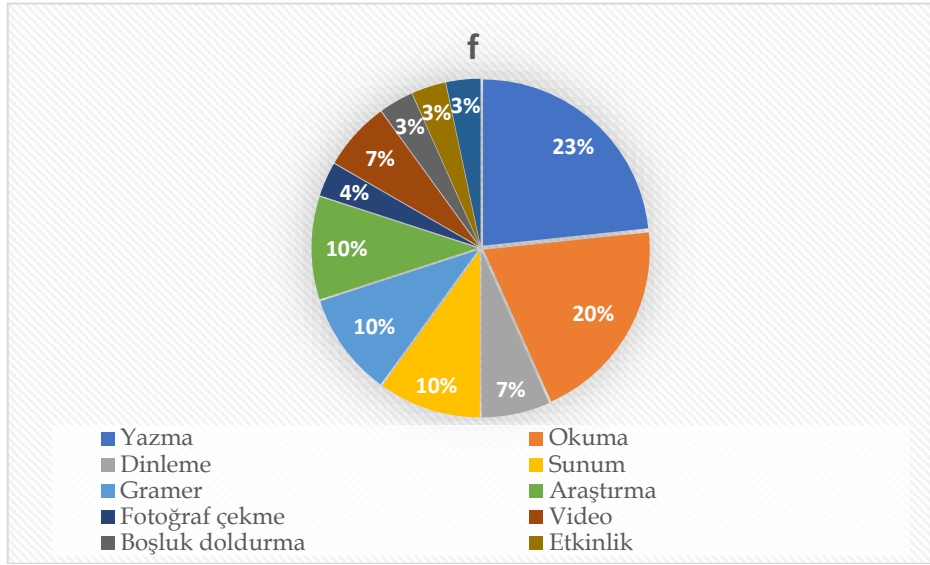
Öğrencilerin öğrendikleri konuları tekrar etmesi ve sonraki derslerine hazırlıklı gelmesi maksadıyla ödev veren bir katılımcının görüşleri şu şekildedir:

“Öğrencilerin tekrar ve hazırlık yapması maksadıyla ödevler verdiğini ifade eden farklı bir katılımcı “Öğrencilerin öğrenilenleri gözden geçirmesi, tekrar yapması, eksikliklerini görmesi veya yeni konulara hazırlık yapmaları amacıyla ödev veriyorum.” (K₂)

Öğrencilerin tekrar yapması, öğrendiklerini uygulayabilmesi ve ödev yapma sorumluluğunu kazanması maksadıyla ödev verdiğini belirten bir katılımcı soruyu şu şekilde cevaplamıştır:

“Ödev verme amacının tekrar, uygulama ve sorumluluk bilinci kazandırmak olduğunu ifade eden bir katılımcı “Tekrar yapması Sorumluluk bilinci kazanması ve ders dışında da Türkçeye maruz kalması için.” (K₇)

Türün Belirlenmesi



Grafik 2. Öğrencilere ne tür ödevler verildiğine yönelik bulgular

Araştırmaya göre katılımcılar tarafından en çok yazma becerisine yönelik ödevler verilmiştir. Bu ödev türünden başka sırasıyla en çok verilen ödevler Okuma, sunum yapma, gramer ve araştırma ödevleri olmuştur.

Genellikle yazma ödevleri verdiğini belirten bir katılımcı, öğrencilerin yaratıcılığını da gösterebileceği yazma ödevlerini tercih etmektedir:

“(Genellikle) Yazılı anlatım becerilerini geliştirmelerine katkılar sağlayacak ödevler vermekteyim -Giriş paragrafı vererek gelişme sonuç yazdırmak (giriş, gelişme, sonuç yer değişebilir) -Metin türleri eğitimleri vererek metin türlerine uygun yapılar kullanmalarını sağlamak” (K₄)

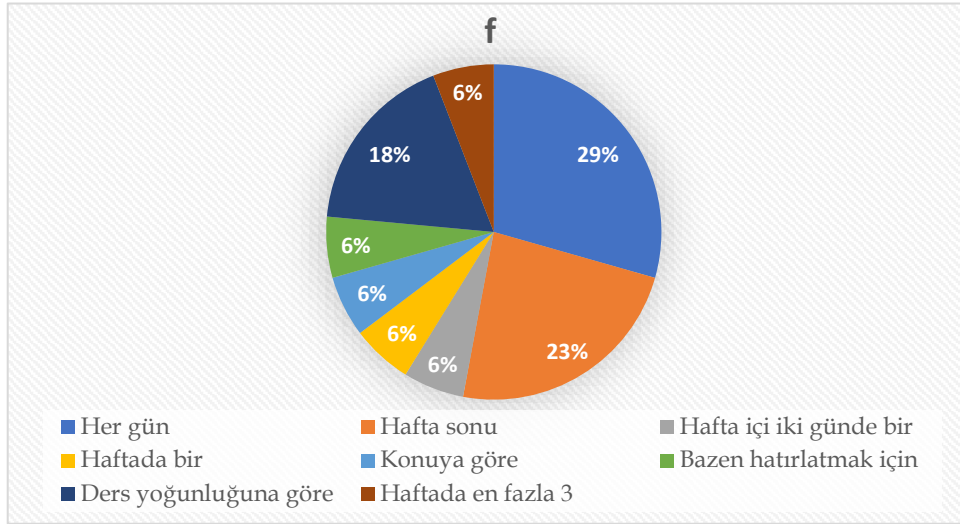
Özgün ödevler ve sınavlara hazırlık kapsamında ödevler veren bir başka katılımcı dinleme, okuma, araştırma yapma, fotoğraf çekme ve sunum yapma gibi farklı türde ödevler verdiğini belirtmiştir:

“Ödev verirken kafamda 2 bölüme ayırıyorum. 1- özgün şeyler seçmeye, hayal gücünü ortaya çıkarmaya ve günlük hayattaki Türkçeye adapte olması için çalışıyorum. 2- sınava yönelik ödevler veriyorum. Ama özgün olması daha iyi. Çünkü öğrencinin bir yerden cevapları bulması, çeviri yapması, yapay zekadan faydalanması bir şey ifade etmiyor. Evet yazarken aklında kalabilir ama yine de çok faydalı değildir. Belki bir konu hakkında bilgisi yoksa bilgi edinmek için faydalanabilir. Bazen otantik materyallerden ödev veririm (gazete, afiş gibi) sınava yönelik dinleme okuma metinleri veririm. Ses kaydı ile konuşma göndermelerini ister hatalarını düzeltir gönderirim. Öğrencinin bir konu hakkında araştırma yapmasını isterim. Günlük hayatta gördüğü dikkatlerini çeken yazıların fotoğrafını çekmelerini isterim. Öğrendiği gramerin kullanıldığı alanları bana örneklerle anlatmasını isterim. Podcast dinlemelerini isterim.” (K₁₂)

Gramer konularının tekrarını sağlama, okuma ve yazma ödevleri verdiğini belirten bir katılımcının görüşleri şöyledir:

“Gramer tekrarları, okuma anlama ödevleri, öğrendikleri gramerlere ve derste işlediğimiz konulara uygun yazma ödevleri” (K₂)

Yapılma Şekli ve Zamanının Belirlenmesi



Grafik 3. Öğrencilere hangi sıklıklarla ödevin verilmesi gerektiğine yönelik bulgular

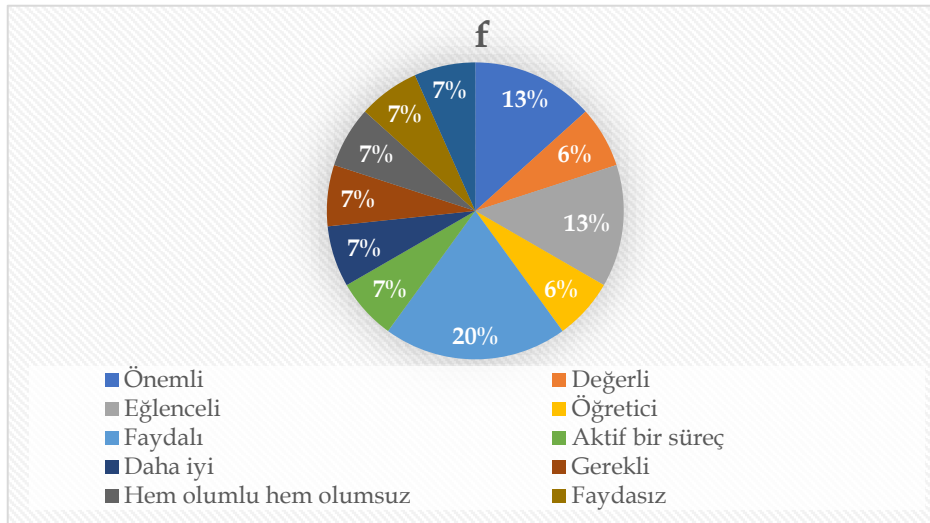
Araştırmada katılımcılar, ödevlerin verilme sıklığı hakkındaki soruya en çok hafta içi her gün cevabını vermiştir. Bu cevabı hafta sonu ayrı ödev verenler ve ders yoğunluğuna göre ödev verenler takip etmiştir. Ödevlerin verilme zamanı ile ilgili farklı cevapların bulunması bu konuda bir görüş birliğinin bulunmadığını göstermektedir. Bu konuda verilen cevaplardan birkaçı şöyledir:

“Hafta içinde o günkü konuya uygun ödev veririm, hafta sonu için ise genellikle kompozisyon yazma şeklinde ödev veririm. Yani bence her gün konu ile ilgili, her hafta sonu ise geneli kapsayacak bir ödev verilmelidir.” (K₁)

“Dil öğretimi için her gün ödev verilmesi gerektiğini düşünüyorum. Özellikle hedef grup yurt dışında (Türkiye dışında) ise bu noktada ödevin önemi daha ön plandadır.” (K₄)

“Genellikle haftada bir” (K₅)

“Ödev öğrencilerin öğrendiklerini tekrar etmeleri açısından önemli. Bu yüzden hafta içi çok uzun olmayacak şekilde iki günde bir ödev verilebilir. Hafta sonu ise o hafta öğrenilen konuların genel tekrarı şeklinde ödevler verilebilir” (K₂)



Grafik 4. Öğrencilere grup halinde ödev verilmesiyle ilgili bulgular

Katılımcılar genellikle grup halinde verilen ödevlere olumlu sıfatlarla açıklamışlardır. Bu görüşlerden birkaçı şu şekildedir:

“Grup halinde ödevler eğlenceli ve öğretici oluyor. Konuşma pratiği yapmaları da ödevi daha faydalı kılıyor. Sadece grubu oluştururken seçilecek öğrencilerin uyumu ve karakteri göz önünde bulundurulmalı.” (K₉),

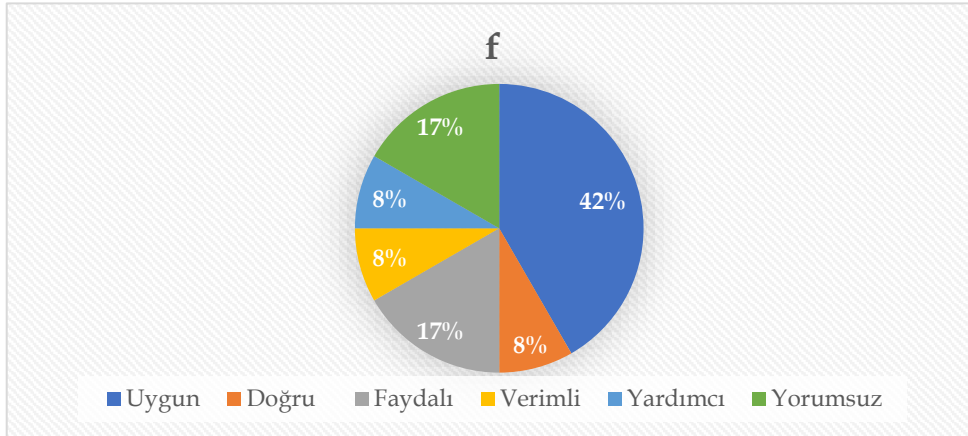
“Öğrenciler bazen kendi hatalarının farkına varmazlar bu yüzden hatalarını görmeleri, fikir alışverişinde bulunmaları, konuşma yetilerini geliştirmek adına önemli olduğunu düşünüyorum.” (K₂),

Grup ödevlerinin ödev verilen gruba göre değişebileceğini savunan bir katılımcı: “Hedef gruba göre değişmektedir. Avrupalı öğrenciler bu çalışmalara yatkınken, Ortadoğu coğrafyası yatkın değildir örneğin.” (K₄) şeklinde,

Grup ödevlerinin olumlu ve olumsuz yanlarının olabileceğini düşünen bir katılımcı:

“Grup ödevlerinin olumlu ve olumsuz yanları vardır. Sınıfın kaynaşması, organize olabilmek, ödevi daha eğlenceli hâle getirebilmek açısından olumlu olduğunu düşünüyorum. Ancak tam tersi durumlar da yaşanabilir. Gruptaki bir üyenin fazla stresli olması, başka bir üyenin çok rahat davranması gibi durumlar yaşanırse olumsuz sonuçlar doğabilir. Kaynaşma beklerken kutuplaşma ile karşı karşıya kalabiliriz. Öğreticinin sınıfını çok iyi tanıması ve grupları da buna göre oluşturması çok önemlidir. Bu şekilde ince eleyip sık dokunursa grup ödevleri çok faydalı olacaktır.” (K₆) şeklinde,

Grup ödevlerinin faydasız olduğunu düşünen tek bir katılımcı ise: “Grup ödevlerinde genellikle zayıf durumda olan öğrenciler daha çekingen veya grup için faydasız olabiliyor. Özellikle yetişkinler grup ödevlerine pek sıcak bakmadığı için desteklemiyorum. Bireysel ödevler ile öğrencilerin durumlarının daha iyi gözlemlendiğine inanıyorum.” (K₅) şeklinde cevap vermiştir.



Grafik 5. Öğrencilere şahsi/kişiyeye özel ödevler verilmesiyle ilgili bulgular

Katılımcılar, şahsi ödevler verilmesi hususunda hemfikirlerdir. Genellikle bu soruyu farklı girdilerle ve olumlu sıfatlarla cevaplandırmışlardır. Cevaplardan birkaçı şu şekildedir:

“Özellikle A1 ve A2 seviyelerinde dil bilgisi konuları bu tür ödevlere uygun olduğundan bu tür ödevler verilebilir.” (K₁),

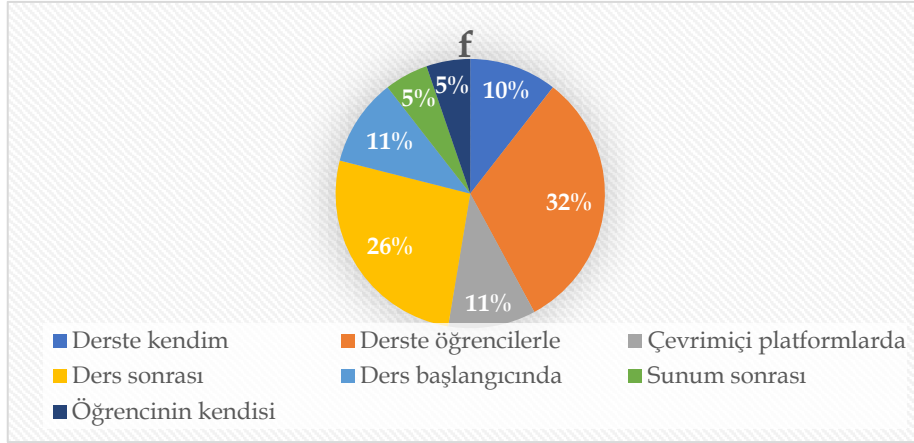
“Bireysel ödevler verilmesinin öğrencinin ilerlemesini kaydetmek ve eksikliklerini daha net görerek daha iyi değerlendirmek için faydalı olduğunu düşünüyorum.” (K₅)

“Bence verilmeli. EŞit derecede ama farklı çeŐitlerde olabilir. Bazen evet bazen hayır. rnek lkeni tanıt dediğimde herkesin devi farklı oluyor. Veya bir ğrenci diŐ hekimisi olacaksa ona göre bazen avukat olan öğrencime de ona göre metinler, terimler verip zelleŐtiriyorum. Hobileri farklı olanlar var. Ya da kura çekip konuları karıŐık belirliyoruz.” (K₁₂).

B. dev Sonrasında Yapılan Uygulamalar

Ödevler verildikten sonra öğreticiler tarafından kontrol süreci baŐlatılmakta ve geribildirimler verilmektedir.

Kontrol Süreci



Grafik 6. Ev devleri kontrolünün nasıl sağlandığına yönelik bulgular

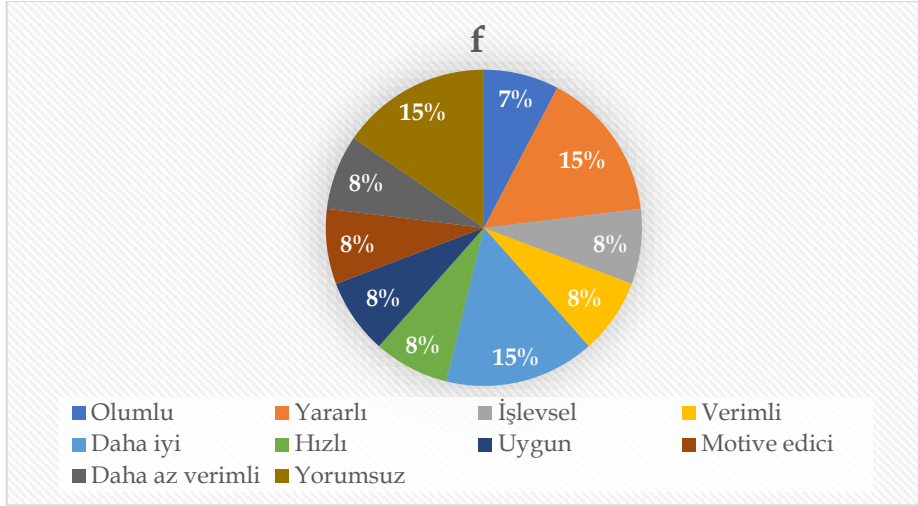
Ev devleri kontrolünün derste öğrencilerle yapılması katılımcıların en çok verdiği cevap olmuştur. Ders sonrasında ayrıntılı geribildirimler vermek isteyen katılımcıların endiŐesi ise zaman yokluğundan kaynaklandığı görülmüŐtür. Verilen cevaplarda görüş birliği olmasa da en çok ders içerisinde dev kontrolünün yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Cevaplardan birkaçı Şu Şekildedir:

“Ev ödevinin kontrolünü genellikle derste öğrencilerle beraber yapmaktayız. Zaman yok ise çevrim içi olarak bir dosya oluŐturulmakta öğrencilerin ödevlerinin o dosyaya göndermeleri sağlanmaktadır. Böylelikle zamandan ve mekandan bağımsız olarak öğrencilere geri dönüşler yapılabilir. ” (K₄)

“Her gün sınıfta birlikte kontrol ediyoruz ve dönüt veriyorum. Bazen daha sistematik olması adına Web.2.0 araçlarından faydalanıyorum.” (K₇)

“devin niteliğine göre deđiŐir. Gramer deviyse ğretmen tüm soruları cevaplar ve farklı cevap verenlere dönüt verir. Bu süre 20 dakikayı geçmemelidir. Yazma devi uzunsa mutlaka kontrolü ders dışında yapılmalıdır ve dönüt kâğıt üzerinde verilmelidir. Sunum devi ise, her sunumdan sonra birkaç dakika dönüt verilmelidir.” (K₁₁)

“Cevap anahtarı olan etkinlikleri öğrencilerin kendisi kontrol eder, sonrasında soruları varsa sorarlar. Yazma ödevlerini toplayarak ders sonrasında kontrol eder ve öğrencilere iyi ve kötü (eksik) yanlarını açıklayan kısa dönütler yazarım.” (K₅)



Grafik 7. Ev ödevleri kontrolünde google classroom, microsoft teams, ZOOM vb. interaktif

Uygulamaların kullanılmasına yönelik bulgular

İnteraktif uygulamaları ödev vermede olumlu olarak düşünen ve bu yönde olumlu sıfatlar kullanan katılımcıların sayıca fazla olduğu gözlemlenmiştir. Olumlu görüşlerden birkaçı şu şekildedir:

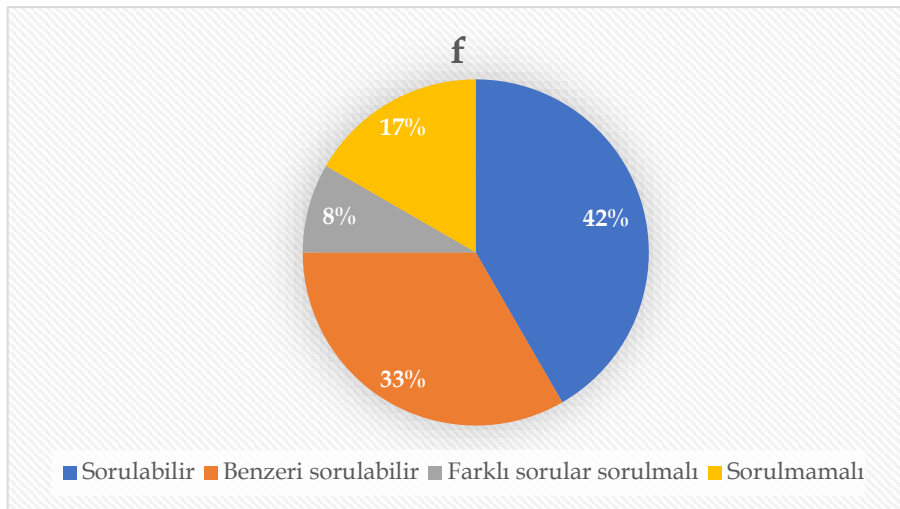
“Bu gibi uygulamada öğrencilerin performanslarını ve ilerleme düzeylerini daha rahat bir şekilde görebiliyoruz ayrıca öğrencilerle karşılıklı fikir alışverişinde bulunuyoruz. Bu yüzden bu gibi uygulamaların yararlı olduğunu düşünüyorum.” (K₂)

“Günümüzde özellikle Covid 19'dan sonra interaktif uygulamaların önemi artmıştır. Ödev kontrolü noktasında kullanım şekline göre etkili olacağını düşünüyorum. Harmanlanmış eğitim için, ters yüz öğrenme modeli için belirtilen uygulamaların etkili olduğunu / olacağını düşünüyorum.” (K₄)

“Bazen daha pratik ve takip açısından hızlı oluyor. Ben yine de yüz yüze etkileşimli bir kontrol ve konuşmanın daha iyi olacağını düşünüyorum. İki durumda da küçük ve motive edici geri dönüşler yapmanın önemli olduğunu deneyimledim.” (K₉)

Olumsuz görüş bildiren bir katılımcı ise soruyu şu şekilde cevaplandırmıştır:

“Teknolojiyi kullanmak önemlidir fakat ben yüz yüze daha verimli olacağını düşünüyorum.” (K₃)



Grafik 8. Sınavlarda ödevlerden sorular sorulmasına yönelik bulgular

Katılımcıların büyük bir çoğunluğu sınavlarda ödevlerden sorular sorulması gerektiğini düşünmektedir. Aynı soruların sorulması gerektiğini düşünenlerin yanında benzer ve farklı soruların sorulması gerektiğini düşünen katılımcılar da bulunmaktadır. Cevaplardan birkaçı şu şekildedir:

Sorulması gerektiğini düşünen katılımcılar:

“Kontrol amaçlı bir soru sorulabilir.” (K₁)

“Öğrenciler bildikleri bir konuyu sınavda gördükleri için psikolojik olarak olumlu etkilenirler. Motivasyonları ve kendilerine güvenleri artar. Ancak verilen ödevi direkt sınava eklemek yerine üzerinde bazı değişiklikler yapılabilir. Böylece öğrenci hem bildiği bir konuya yakın olduğu için kendini rahatlamış hisseder hem de bu konu üzerinden bildiklerini açığa çıkararak soruyu yapabilir.” (K₂) şeklinde,

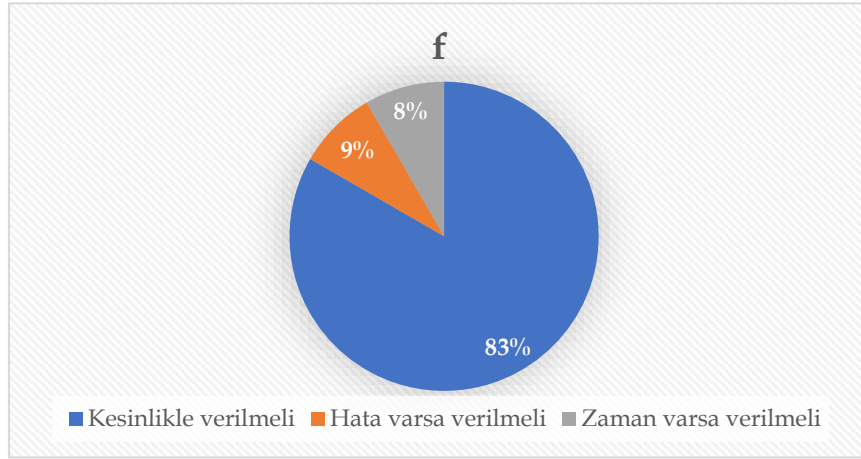
Benzer veya farklı sorular sorulması gerektiğini düşünenlerden birkaçı:

“Aynı yapı kullanılarak benzer sorular sorulabilir. Birebir olması durumunda öğrenciler sınavda aynısı çıkar mantığıyla ezber yöntemiyle çalışabiliyorlar.” (K₅),

“Bence verilen ödevlere yakın sorular sorulabilir. Ancak aynı soruların sorulmasını doğru bulmuyorum. Öğrenciler ezber yapmak yerine düşünerek ve dilin mantığını öğrenerek gelişimini tamamlamalı.” (K₉) şeklinde,

Soru sorulmasını doğru bulmayanlar ise *“Sınavlarda doğrudan ödevlerden soru sorulması bence öğrenciyi ezberci sisteme yönlendirmek demek. Bu nedenle doğru bulmuyorum. Soru tarzları benzer olabilir ancak daha önce gördüğünün aynısını sormanın bir ölçme kriteri olmadığını düşünüyorum.” (K₆)* şeklinde cevaplamışlardır.

Geribildirim



Grafik 9. Ödevlere geribildirim verilmesine yönelik bulgular

Katılımcıların tamamı geribildirim önemli olduğunu vurgularken ne zaman verilmesi gerektiği konusunda farklı görüşler ortaya koyanlar bulunmaktadır. Bu konudaki cevaplardan birkaçı şu şekildedir:

“Kesinlikle öğrencilere dönüt verilmeli. Özellikle nerelerde hata yaptıkları tek tek açıklanmalı. Böylece öğrencilerin hataları konusunda farkındalıklarının arttığını ve aynı hatayı en aza indirerek bir süre sonra hiç yapmadıklarını deneyimledim.” (K₅)

Anında geribildirim verilmesi gerektiğini düşünen bir katılımcı:

"Kesinlikle geribildirim verilmelidir. Öğrenci yanlış doğru zannedip o şekilde kullanmaya devam eder. Anında müdahale etmeliyiz. Geribildirim verirken sebebini söylemeliyiz neden bu böyle? Öğrenci o zaman aklında bir sebep bulur onu o şekilde öğrenir. Kırmızı kalem veya bir özel işaret. Ses kaydıyla düzeltme, örnek vererek akılda kalma hatta öğrenciye tekrar uygulatma veya drama olarak öğretmek önemlidir." (K₁₂) şeklinde,

Hata olduğunda geribildirim verilmesi gerektiğini düşünen bir katılımcı:

"Bu konuda yanlışlar alan yazında göre 2'ye ayrılmaktadır. Hata: her durumda öğrencilerin yaptığı yanlışlar Yanılma: zaman içinde düzeleceği düşünülen yanlışlar hata var ise kesinlikle geri bildirimlerde bulunulmalı." (K₄) şeklinde,

Yeterli zaman olduğu takdirde geribildirim verilmesi gerektiğini düşünen bir katılımcı:

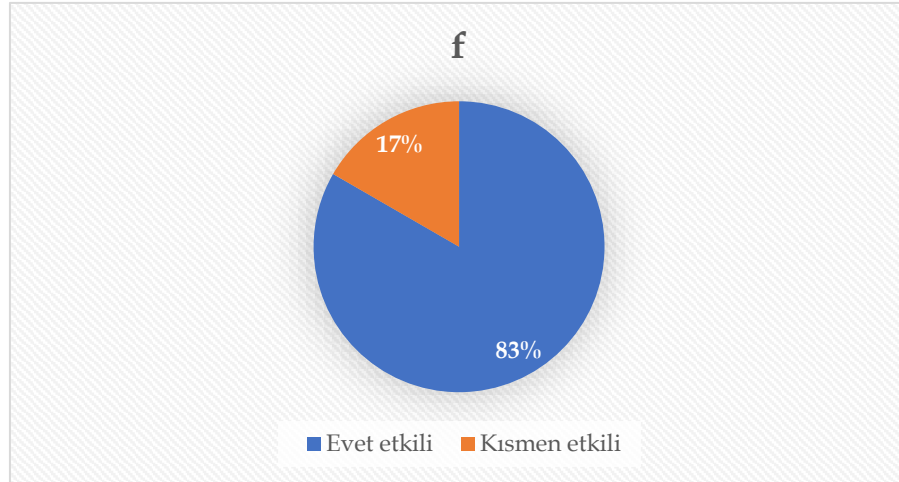
"Yeterli zaman varsa mutlaka tüm hatalar düzeltilmeli (özellikle gramer ile ilgili) zaman yoksa diğer derslerde de örnekler verilerek öğrencinin hataları fark etmesi sağlanmalı"

(K₁₁) şeklinde cevap vermişlerdir.

C. Ödevle İlgili Düşünce ve Öneriler

Öğreticiler ödevlerin başarıya etkisi olduğunu düşünmekle birlikte eğlenceli, beceriye yönelik ve amacı olan ödevlerin verilmesi gerektiğini düşünmektedirler.

Başarıya Etkisi



Grafik 10. Ödevlerin öğrenci başarısına etkisine yönelik bulgular

Ödevlerin öğrenci başarısında etkili olduğunu düşünen katılımcı sayısı bir hayli fazla olup bunlardan birkaçı şu şekildedir:

"Ödev yapmak öğrenmenin pekişmesi demek bence. Ödev yapan ve ödev yapmayan öğrenci arasında büyük farklar var. Ödev yapmak tekrar etmek ve çalışmak demek olduğu için başarıyı büyük ölçüde artıracaktır." (K₉),

"Evet, kesinlikle başarıda etkili olduğunu düşünüyorum. Ama ödev yerinde ve yeterli verilmeli, gereksiz ve uzun ödevler öğrencinin zararına olacaktır." (K₁₀),

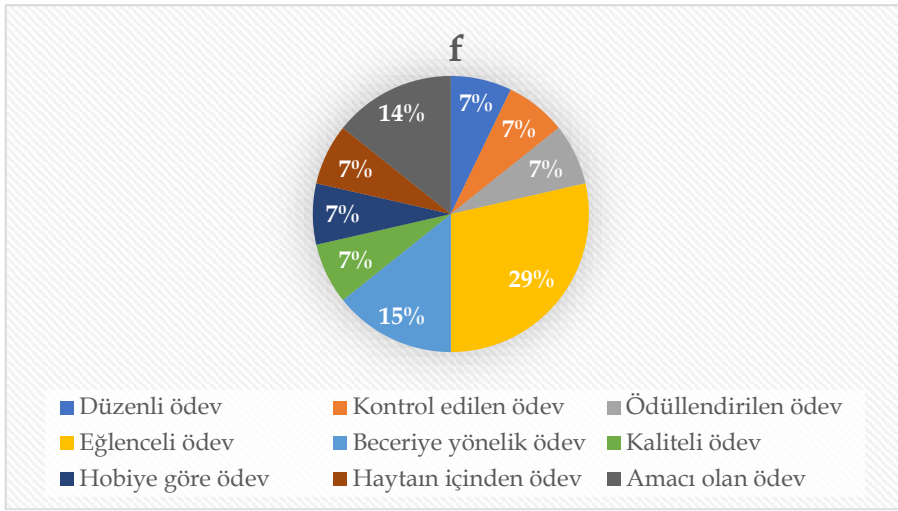
"Düşünüyorum. Ödevlerin bilgiyi pekiştirme, zaman yönetimi, sorumluluk duygusu aşılama gibi etkileri bulunmaktadır. Bu durumlar öğrencinin başarısını doğrudan etkilemektedir." (K₄),

Bununla birlikte başarıya etkisi hakkında farklı düşünen katılımcılar da bulunmaktadır:

“Elbette her ödev yapan öğrenci başarılı oluyor denilemez. Bazen öğrenciler öğretmene iyi görünmek adına ödev yapıyor. Ancak farkında olarak ödev yapan öğrencilerin daha başarılı olduğuna inanıyorum. Bunun için öğrenciye ondan beklenenin ne olduğu açıklanmalı ve sonucunda dönütler verilmeli.” (K₅),

“Kısmen evet başarılı olduğunu düşünüyorum ama gerçekten zorlayarak veya istemeyerek yapılan ödevin de öğrenciye faydası olacağını düşünmüyorum. Bu ancak dilden soğumaya derse katılmamaya sebep verir. Öğretmen burada öğrenciye günler konusunda veya yardım etme konusunda esnek olmalıdır. Evet belli kurallar var ancak sınırları biraz genişletmek gerekiyor.” (K₁₂).

Eğlenceli, Beceri ve Seviyeye Uygun, Amacı Olan



Grafik 11. Ödevlerle ilgili önerilere yönelik bulgular

Katılımcılar en çok eğlenceli ödevlerin verilmesi gerektiğini savunmuştur. Bu cevabı beceriye yönelik ödev verilmesi ve amacı olan ödev verilmesi gerektiği cevapları takip etmiştir. Birkaç cevap şu şekildedir:

Eğlenceli ödev verilmesi gerektiğini düşünenler:

“Sürekli gramer ve kağıt vermek yerine onların da eğleneceği (örneğin sunum yapma, grup ödevi, video kayıt vb.) Ödevler vermek, meraklısı ve becerileri yönünde verilmek isteyenlerin verilmesi çok güzel olur diye düşünüyorum.” (K₃),

“Öğrencilere göre ödevler her zaman sıkıcıdır ve gönülsüzce yapılır. Bunun için ödevler ilgi çekici ve eğlenceli hale getirilebilir. Ayrıca öğrenci ödev için zorlanmamalıdır. Aksine ödev yapmaları için teşvik edilmelidir.” (K₅) şeklinde,

Beceriye göre ödev verilmesi gerektiğini düşünen bir katılımcı:

“Ödev vermek çalışmayı ve başarıyı artırıyor bu bir gerçek. Sadece gereksiz, basit ve tek düze ödevler yerine eğlenceli, farklı, dört temel seviyenin de gelişeceği ödevler verilmesi gerektiğini düşünüyorum.” (K₉) şeklinde,

Amacı olan ödev verilmesi gerektiğini düşünen bir katılımcı:

“Ödevlerin amacı ödev vermek için olmamalı. Amacı olan ödev verilmeli. Öğrenciler çok sıkılmamalı. Hem öğretmene hem de öğrencilere eşit iş yükü olmalıdır. Ödevin 3 amacı olabilir. 1 sınav için 2 öğrencinin özgün ve özgür şekilde kendini ifade etmesi için 3

günlük Türkçe ile öğrendiklerimizin kullanılma alanları.” (K₁₂) şeklinde cevaplamıştır.

Tartışma

Ödev verme konusuyla ilgili birçok farklı araştırma yapılmıştır (Güneş, 2014; Baǧnazoǧlu, 2019; Turan, 2007). Ödev vermeye ilgili çeşitli araştırmalar yapılırsa da ödev vermenin eğitim-öğretim sürecinin olması gerektiği ve süreç temelli ölçme ve değerlendirme açısından önemli bir ölçüt olduğu belirtilmektedir (Baynazoǧlu, 2021; Karatepe, 2003; Güneş, 2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimiyle ilgili yapılmış araştırmalarda da ev ödevinin Türkçe öğretimi sürecini kolaylaştırdığı, öğrencinin süreç içerisinde temel dil becerilerini yetkin kullanmada önemli katkılar sağladığı sonucuna ulaşılmıştır (Kılıç, 2019; Ilgar, 2005). Bunun yanı sıra Doyumğaç (2022) yaptığı araştırmasında yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin “ev ödevlerini önemsememeleri konularında sorunlarının olduğunu ve bunların da sınıf yönetimini olumsuz etkilediği” sonucuna ulaşılmıştır (Doyumğaç, 2022, s. 192). Kılıç (2019) yaptığı araştırmada ise ev ödevini yapan öğrencilerin kendilerine güven duyduklarını, kendilerini mutlu ve başarılı hissettiklerini belirtmiştir. Mevcut araştırmada da ev ödevlerinin öğrenci başarısını artırıcı bir etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar Wallinger’in (2000) araştırmasında ulaştığı yabancı dil öğretmenlerinin dil öğretiminde ödevlerin başarıyı desteklediği görüşünü desteklemektedir.

Demirel'e (1989) göre de ödevler, öğrenci başarısını artırmaktadır. Xu ve Yuan (2003) tarafından yapılan çalışmada, öğrencilerin bazı ev ödevlerini ilgi çekici bulsa da çoğu ödevi sıkıcı ve gereksiz bulunduğunu; ödevleri sadece bitirmek için yaptığını göstermektedir. Özer ve Öcal (2013) ödevlerin ilgi çekici değilse öğrencilere herhangi bir yarar sağlamadığını ve bu tür sıradan ödevlerin yapılmadığını belirtmektedir. Öğrencilere okul dışında da öğrenmeyi sürdürme fırsatları sunan ödevlerin ilgiliyle yapılması öğrenme hızını olumlu yönde artıracadığı ve yaşam boyu öğrenmeye katkı sağlayacadığı değerlendirildiğinden ödev planlamasının ciddi bir anlayışla yapılması gerekmektedir.

Araştırma bulgularına göre yabancılara Türkçe öğretiminde öğretmenler; verilen ödevlerin, dersin öğreticisi tarafından titizlikle seçilip; öğrenmeyi pekiştirici nitelikte olması ve gereksiz, yalnızca öğrenciyi oyalayıcı tarzda olmaması gerektiğini savunmaktadır. Bu görüşlere benzer olarak Cooper (2001), İflazoǧlu ve Hizmetçi (2006), Aladağ ve Doğu (2009) ve Yılmaz (2013), ödevlerin konuların pekiştirilmesindeki rolü ve önemini dile getirmektedir. Ersoy ve Anagün (2009) ve Özer ve Öcal (2013) ise ödevlerin verilme amacının genellikle okulda öğrenilen konuların pekiştirilmesi olduğunu belirtmektedir. Araştırma bulgularına göre öğretmenler tarafından en çok, öğrencilerin öğrendiklerini pekiştirmesi amacıyla ödevler verildiği görülmüştür. Türkçenin yabancı dil ve ikinci dil olarak öğretiminde ödevler, öğrencilerin Türkçeyle ilgili öğrendiklerinin pekiştirilmesini, ödevlerin sınıfta öğrenilmiş bilgilerin kalıcılığının artırılmasını ve öğrencilerin çeşitli becerilerini geliştirilmesini sağlamaktadır. Bunların ötesinde, ödevler öğretmenin sınıf yönetiminde etkinliğini de artırmaktadır. Ödevini önemseyen öğrencilerin bulunduğu bir sınıfta, olumlu bir iklim oluşarak öğretmenlerin sınıf yönetimi kolaylaşmaktadır (Kılıç, 2019; Doyumğaç 2022). Ayrıca ödevler, öğrencinin dil edinimiyle birlikte sorumluluk almasına, bir görevi bağımsız veya paydaşlarıyla birlikte yürütmesine ve zihinsel bağımsızlığına katkı sağlayarak onu bu yönleriyle okul ve iş hayatına da hazırlamaktadır. Bu yüzden ödevlerin amacına uygun biçimde ve titizlikle bir plan dâhilinde hazırlanması gerektiği açıktır.

Araştırma bulgularında ödevlerin ne sıklıkla verileceği konusunda öğretmenlerde bir görüş birliği bulunmadığı görülmüştür. Ne kadar ödev yapılması gerektiğiyle ilgili

alanyazında farklı g6r6şler bulunmaktadır. Az 6devin fazla 6devden daha 6ok katkı sağladığını belirten farklı g6r6şlerin (Walberg, Paschal ve Weinstein, 1984) yanında, 6đreticilerin 6dev verme konusundaki tutumlarının 6đrencilerin başarı durumlarına g6re değişiklik g6sterdiğini ifade edenler (Epstein ve Van Voorhis, 2001) de bulunmaktadır. Ancak d6zenli 6dev yapmanın akademik başarıya katkısı yadsınamaz bir ger6eklidir. Bu y6zden 6devlerin g6nl6k ve haftalık ders planlarına uygun şekilde, 6đrencilerin bireysel ve kolektif gelişimlerine uygun olarak se6ilmesi 6nem arz etmektedir. Her 6đrencinin kendisine 6zg6 nitelikleri bulunduğundan 6đrenme hızları da doğal olarak değişiklik g6sterebilmektedir. Ayrıca sınıf i6erisinde takım ruhunu geliştirecek ve iletişimi artıracak 6alışmaların, isteklendirmeyi artırdığı g6zlemlenmiştir. Araştırmaya katılan 6đreticilerin b6y6k bir 6oğunluğu da bu g6r6ř6 olumlu d6ř6ncelerle ifade etmektedir. Bu y6zden 6đretmenin 6dev verirken T6rk6eyi 6đrenme hızlarına ve gelişimlerine uygun olmasını g6z 6n6nde bulundurması gerekmektedir.

6devlerin kontrol6 konusunda araştırma bulgularında farklı g6r6şler olduğu g6r6lmektedir. Bazı 6đreticiler ders i6erisinde tek tek veya 6đrencilerle birlikte, bazıları ise ders dışı zamanlarda 6dev kontrol6 yapmaktadır. Ev 6devlerinin kontrol edilmesi akademik gidişatın durumunu ilk elden 6đreticiye g6sterebilmektedir. Turanlı'ya (2007) g6re, verilen 6devlerin belirtilen zamanda istenmesi ve kontrol edilmesi, 6dev uygulamasından yarar sağlayabilmek i6in bir zorunluluktur. Ayrıca verilen yapılan 6devlerin uygun şekilde g6zden ge6irilerek 6đrenciye d6n6t verilmesi gerekmektedir (Hallam, 2004). Ancak, sınıf i6erisinde kontroller zaman alabileceğinden 6devleri g6n6m6zde yaygın kullanım alanı bulunan google classroom, microsoft teams, ZOOM, anlık mesaj g6nderilebilen sosyal medya platformları vb. ara6larla 6đrencilere ulaştırmak ve kontrol6n6 interaktif şekilde sağlamak derslerde zamanın etkin kullanımını sağlayacağı değerlendirilmektedir.

6dev kontrol6 a6ısından 6đretmen tarafından ev 6devlerinin incelenmesi ve d6zeltilmesi konusunda; dersin 6đretmenin kendisinin bizzat d6zeltmesi, 6đrencinin kendi hatalarını kendisinin d6zeltmesi, 6đrenciyle birlikte d6zeltme ve 6đrencilerin sınıf ortamında birbirlerinin 6devlerini inceleyip d6zeltmesi gibi teknikler bulunmaktadır (Ilgar, 2005).

Araştırmaya katılan 6đreticiler 6oğunlukla kontrol s6recini ders esnasında 6đrencilerle birlikte y6r6tm6şlerdir. Bu tekniklerden hangisinin ya da hangilerinin doğru ve uygun olacağına ise 6đretmenin kendisi karar vermektedir. Burada 6zellikle 6đretmenin ders y6k6, teknolojik imk6n, 6đrenci sayısı ve 6devlerin 6zelliği 6nemli rol oynamaktadır.

Yabancı dil olarak T6rk6e 6đretimi sınıflarında, genellikle ders i6erisinde 6dev kontrol6 yapılmakta ve 6devlere y6nelik geribildirimler verilmektedir. Derslerde 6devler, her bir 6đrenci i6in tek tek kontrol edilmekte; varsa yanlışlıklar ve eksiklikler anında 6đrenciye g6sterilmektedir. Katılımcıların 6devlere geribildirim hususunda hata veya zaman varsa 6đrenciye geribildirim verilmesi gerektiğini d6ř6nenler de yer almaktadır. Ancak anında yapılan geribildirimler hatanın d6zeltilmesine ve 6đrenmenin hızlı bir şekilde ger6ekleşmesine zemin hazırladığı değerlendirilmektedir.

6devlerin ister yazılı ister s6zl6 olsun, mutlaka her zaman kontrol edilmesi gerekmektedir. 6đrenci, 6devlerin d6zenli olarak kontrol edildiğini g6rd6đ6 i6in 6dev yapmayı daha ciddiye alacaktır. Sebep ne olursa olsun, eğer 6đretmen bir iki defa 6dev kontrol6 yapmazsa bu defa da 6đrenci 6devi ciddiye almayacak, 6devlerini eksik yapacak ya da hi6 yapmamaya başlayacaktır.

Ödev kontrolü, öğretmen için hiç kuşkusuz emek ve çalışma gerektiren başlı başına bir iştir. Bu yüzden, yukarıda da belirtildiği gibi, ödevlerin kontrolü ve amaca uygun biçimde incelenmesi bazen ihmal edilebilmektedir. Bilhassa kalabalık sınıflarda ödevleri kontrol etme süreci; bu sürecin uzaması, sınıfın disiplinini bozması; örneğin, öğretmen ödevleri kontrol ederken diğer öğrencilerin gürültü yapması-, uzun süren kontrolün öğretmeni yorması gibi olumsuz sonuçlar doğurabilmektedir. Ancak burada hemen belirtmek gerekir ki, dil öğretimi yapılan sınıflarda öğrenci sayısının fazla olmaması başarıyı artıran önemli faktörlerdendir.

Ödev kontrolünü sınavlarla da sağlayabilmek mümkündür. Ödevlerin önemli olduğunu öğrencilere gösterebilmek, onların gayretlerini olumlu yönde artırabilmek ve çalışmalarının karşılığını not olarak yansıtabilmek maksadıyla, sınavlarda öğretmenler tarafından ödevlerle ilgili soruların hazırlandığı bilinmektedir. Örneğin okuma sınavlarının bir bölümünde öğrencilere ödev olarak verilen ve sınavda sorulacağı belirtilen, seviyelerine uygun bir hikâye kitabından yararlanmak mümkündür. Böylelikle öğrenciler ders dışındaki çalışmalarının karşılığını olumlu olarak notlarına yansıtmış olacaklardır.

Kalabalık sınıflarda veya yoğun ders temposundan ötürü öğretici, bildiği tüm teknolojik imkânları kullanmak suretiyle, ödevleri ders saatleri dışındaki zamanlarda da kontrol ederek her türlü düzeltmeyi yapmalı; özellikle öğrencilerin yaptıkları benzer yanlışları tespit edip anlatarak zaman kazanmalıdır. Günümüzde yoğun bir şekilde kullanılan sosyal medya platformları, öğrencilerin yanlışlarının anlık olarak takip edilebildiği ortamlardır. Bu yüzden sınıflar için WhatsApp grupları oluşturulmalı ve diğer sosyal medya araçlarıyla iletişim sağlanmalıdır. Yapılan paylaşımlar ve konuşmalarla öğrenci gelişimlerinin takip edilerek alınan geribildirimlerle öğrencilerin ihtiyaç duyduğu konular belirlenebilmektedir.

Yabancılara Türkçe öğreten bir dil öğretim merkezinde, on yabancı öğrenci ile yapılan bir çalışmada, öğrencilerden alınan cevaplar incelenmiş ve bazı sonuçlara varıldığı ortaya konulmuştur. Buna göre, ev ödevlerinin düzenli kontrol edilmediği, ödevler verilirken daha ziyade belli başlı konular ve dil becerileri üzerinde yoğunlaşıldığı, ev ödevlerinin dil öğrenimini çeşitli yönlerden etkilediği vb. sonuçlarına ulaşılmıştır. (Kılıç, 2019). Yabancı dil öğretiminde, ödev vermenin ve ödev kontrolünün öğreticiden öğreticiye değişiklik gösterdiği bilinmektedir. Araştırma verilerine göre, ev ödevi verilmesi ve bunların kontrolü öğretmene göre değişmektedir. Yani bazı öğretmenler ödevleri günü gününe takip ederken bazıları düzenli kontrol etmemektedir. Öğrencilerden bazıları, ara sıra öğretmenlerin ev ödevi verdiklerini unuttuklarını, öğrenciler ödev verildiğini hatırlatmalarına rağmen verilen ödevleri kontrol etmediklerini ifade etmişlerdir. (Kılıç, 2019). Sözü edilen çalışmada, özellikle ödevlerin kontrol edilmesi aşamasında, öğretmenlerin ev ödevlerini neden kontrol etmedikleriyle ilgili gerekçelerini öğrencilere şu şekilde bildirdikleri belirtilmiştir: Konuları yetiştirmek ve zamanı verimli kullanmak. Burada, aslında öğretmenin bizzat kendisinin ödev vermenin yararına pek inanmadığı sonucu da ortaya çıkmaktadır.

Sonuç ve Öneriler

İyi planlanan ve değerlendirilen ödevlerin yabancılara Türkçe öğretiminde başarıyı artırdığı öğreticiler tarafından kabul edilmektedir. Ancak karşıt düşüncede olan öğreticilerin de bu konudaki farklı tecrübelerinin dikkate alınması gerekmektedir.

Öğrencilerin ders dışı çalışma performansını gösteren ve öğrenmeyi kalıcı hale getiren ödevler, yabancı dil öğrenenler için son derece önemli bir konudur. Ev ödevlerini düzenli yapmanın öğrenme üzerindeki etkisine bakıldığında ikisi arasında paralel bir

ilişki olduğu görülmektedir. Nitekim yapılan çalışma sonucunda, ev ödevlerinin öğrencilerin baŐarisını olumlu yönde etkileyen bir faktör olduğu öğreticiler tarafından ortaya konmuŐtur.

Türkçe ğrenen öğrenciler arasında, ödevlerini düzenli yapanlar, genellikle Türkçe sınavlarında yüksek puanlar almakta, dilin ayrıntılarını, kurallarını daha iyi kavramaktadırlar. devlerini yapıp gelen öğrenciler, kendilerini psikolojik olarak baŐarmıŐ, rahat ve huzurlu hissettiklerinden öğrenme istekleri ve bu anlamda motivasyonları artmaktadır.

Türkçe ğrenen öğrencilere, dört temel beceriyi kapsayacak ve geliŐtirecek yönde tekil ve grup alıŐması Şeklinde farklı ödevler verilmeli, ödevler, ğretmen tarafından ders içerisinde veya ders dışı zamanlarda mutlaka kontrol edilmelidir. Öğrenciye deviyle ilgili geribildirimler verilmelidir. Sınıf ortamında hiçbir öğrenciyi rencide etmeyecek biçimde, nerelerde yanlış yaptıkları mutlaka gösterilmelidir. Bu süreçte derslerde yaŐanabilecek olası zaman kaybının önüne geçmek ve dev yapmayı cazip hâle getirmek üzere teknolojik altyapıdan faydalanılmalıdır. Her sınıf, kendi ğretmeni dâhil olmak üzere hem kendi içinde hem de diğer sınıfları kapsayacak Şekilde WhatsApp grupları oluŐturmalıdır. Burada kurlara uygun ilginç ve güzel sözlerle resim, video vb. görsel araçlar paylaŐılmalıdır. Aynı Şekilde diğer sosyal medya hesaplarıyla da aktif ve sürekli bir iletişim içinde bulunulmalı, öğrencilerin geliŐimleri buralardan takip edilmelidir. Ayrıca, yabancı dil olarak Türkçe ğretimi derslerinde, konuya hazırlık için dev vermekten daha ziyade, öđretilmiŐ konuları pekiŐtirmeye yönelik ödevler vermek daha yararlı olmaktadır.

Kısaltmalar

K: Katılımcı

TDK: Türk Dil Kurumu

Kaynakça

- Aladağ, C., Doğu S. (2009). Fen ve Teknoloji Dersinde Verilen Ev devlerinin ğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21, 15-23.
- Aykaç, N. (2015). Yabancı Dil Olarak Türkçe ğretiminin Genel Tarihçesi ve Bu Alanda Kullanılan Yöntemler, *Turkish Studies*, 10(3), 161-174.
- Bayraktar, N. (2005). Yabancılara Türkçe ğretiminin Tarihsel GeliŐimi. *Ankara Üniversitesi Dil Dergisi*, 119, 58-71.
- Baynazoğlu, L. (2019). Sınıf ğretmenlerinin Ev devleri Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 48(221), 51-71.
- Baynazoğlu, L. (2021). Ev devi: Bir ğretim Efsanesi. *aydanlık Dergi*, 7, 22-25.
- Byktokatlı, N. (2009). İlköğretimde Ev devi Uygulamalarına İlişkin ğretmen Görüşlerinin İncelenmesi. YayınlanmamıŐ Doktora Tezi. Konya: *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstits*.
- Cooper, H. (2001). *The Battle Over Homework: Common Ground for Administrators, Teacher, and Parents*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press
- Chmiliar, I. (2010). Multiple-case Designs. In A. J. Mills, G. Eurepas & E. Wiebe (Eds.). *Encyclopedia of Case Study Research* (pp 582-583). USA: SAGE Publications.

- Cooper, H. (1989). *Homework*. White Plains, New York: Longman.
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative Inquiry & Research Design: Choosing among Five Approaches*. USA: SAGE Publications.
- Demirel, M. (1989). *İlkokul Beşinci Sınıf Yabancı Dil Öğretiminde Ev Ödevi Olarak Verilen Araştırmaların Öğrenci Erişimine Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Doyumğaç, İ. (2022). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Journal of Children's Literature and Language Education*, 5 (2), 179-200.
- Ektem, İ. S. ve Yıldız, S. B. (2017). İngilizce Ev Ödevlerine Yönelik Öğretmen Görüşleri. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 30. Özel Sayısı, 26(3), 78-91.
- Epstein, J. L. ve Van Voorhis, F. L. (2001). More than Minutes: Teachers' Roles in Designing Homework. *Educational Psychologist*, 36(3), 181-194.
- Ersoy, A. ve Anagün, Ş. S. (2009). Sınıf Öğretmenlerinin Fen ve Teknoloji Dersi Ödev Sürecine İlişkin Görüşleri. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi (EFMED)*, 3(1), 58-79.
- Güneş, F. (2014). Eğitimde Ödev Tartışmaları. *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 3(2), 1-25.
- Güneş, F. (2021). Ödevin Yararları. *Çaydanlık Dergi*, S.7, s. 6-8, İl Millî Eğitim Müdürlüğü Yayını, Rize.
- Hallam, S. (2004). Current Findings-Homework: The Evidence. *British Educational Research Association Research Intelligence*, 89, 27-29.
- İflazoğlu, A. ve Hizmetçi, S. (2006). İlköğretim Birinci Kademe Sınıf Öğretmenlerinin Ev Ödevleri Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Nitel Bir Çalışma Örneği, *Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi*. Ankara 2. 427-433.
- İlgar, Ş. (2005). Ev Ödevlerinin Öğrenci Eğitimi Açısından Önemi. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı 1 (2005), 119-134.
- Karatepe, C. (2003). Ödevlerin Sınıf Yönetimi Üzerindeki Etkileri. *Eğitişim Dergisi*. 2(6).
- Kesici, S. (2022). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Ölçme ve Değerlendirme: Öğretmen Algıları Üzerine Bir İnceleme. *Uluslararası Filoloji Bengü*, 2(2), 45-69.
- Kılıç, B. S. (2019). Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Suriyeli Öğrencilerin Ev Ödevleri Hakkındaki Görüşleri, *Çocuk, Edebiyat ve Dil Dergisi*, 2(1), 1-24.
- Köse, E. (2013). Eğitim Kurumlarında Gerçekleştirilen Ders Dışı Etkinliklerin Sınıflandırılmasına Yönelik Bir Öneri, *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 2(2), 336-353.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel Araştırma: Desen ve Uygulama İçin Bir Rehber* (3. Baskıdan Çeviri, Çeviri Editörü: S. Turan). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Özer, B. ve Öcal, S. (2013). Sınıf Öğretmenlerinin Ev Ödevlerine Yönelik Uygulamalarının ve Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 2(1), 133-149.
- Şengül, K. & Durmuş Öz, B. (2023). Yabancılara Türkçe Öğreten Öğretim Elemanlarının Ölçme ve Değerlendirme Araçlarını Kullanma Tercihleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24 (1), 754-780.

- Paschal, R. A., Weinstein, T. ve Walberg, H. J. (1984). The Effects of Homework on Learning: A Quantitative Synthesis. *The Journal of Educational Research*, 78, 97-104.
- Turanlı, A. S. (2007). Gerçek Bir ikilem: Ödev Vermek ya da Vermemek? *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 1, 136-154
- Ültay, E., Akyurt, H. ve Ültay, N. (2021). Sosyal Bilimlerde Betimsel İçerik Analizi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (10), 188-201.
- Xu, J. ve Yuan, R. (2003). Doing Homework: Listening to Students', Parents', and Teachers' Voices in One Urban Middle School Community. *School Community Journal*, 13(2), 25-44.
- Wallinger, L. M. (2000). The Role of Homework in Foreign Language Learning. *Foreign Language Annals*, 33(5), 483-496.
- Yılmaz, Ç. (2013). *İlköğretim 4. ve 5. Sınıflarda Türkçe Ödev Uygulamalarının Öğrencilerin Okul Başarısına Etkisinin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Afyon: Afyon Kocatepe Üniv.
- Yücel, S. (2004), Ortaöğretim Düzeyindeki Öğrencilerin Kimya Derslerinde Verilen Ev Ödevlerine Karşı Tutumlarının İncelenmesi, *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, 147-159.
- TDK Sözlük, <https://sozluk.gov.tr/> (Erişim tarihi 26.07.2023).
- <http://talimterbiye.mebnet.net/Genelgeler/odevverme-deg.pdf> (Erişim tarihi: 11.02.2023).
- <https://doczz.biz.tr/doc/207663/%C3%B6dev-verme-ve-de%C4%9Ferlendirme-genelgesi> (Erişim tarihi: 08.08.2023).